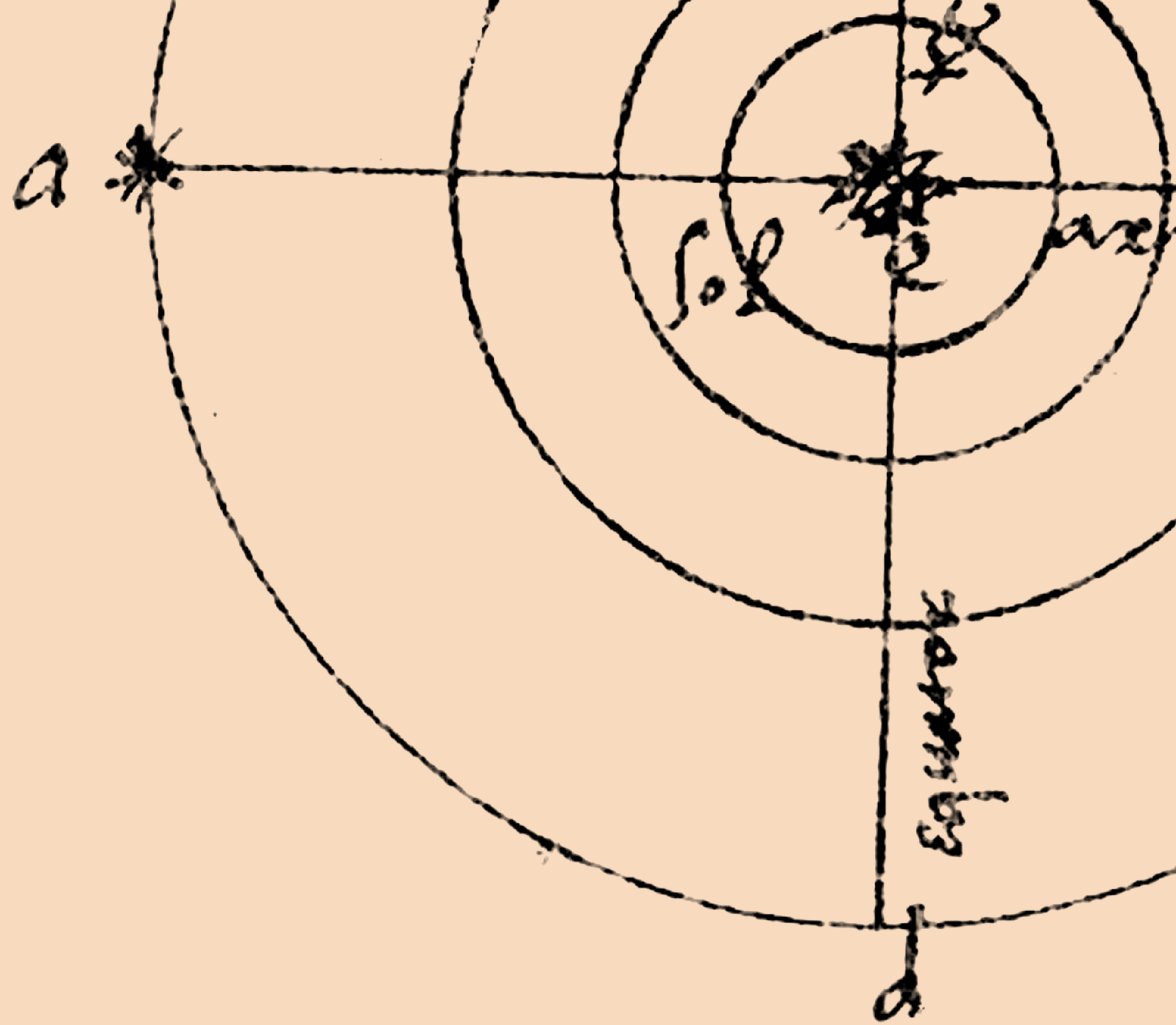

V CENTENARI DEL NAIXEMENT DE JERONI MUNYÓS

Els *novatores* El renaixement de l'activitat científica

Malgrat que en el Renaixement l'activitat científica va estar al nivell d'altres països europeus, en el segle XVII aquesta activitat va experimentar una notable decadència precisament quan a Europa es produïa una revolució científica amb els treballs de Newton, Descartes o Leibniz entre altres (fig. 1).

Un compàs d'espera d'un segle

Calgué esperar a la fi del s. XVII perquè es produïra un moviment de renovació científica. Els actors d'aquest moviment van rebre el nom de *novatores*. A València, *novatores* com Baltasar Íñigo, Joan Baptista Coratjà i Tomàs Vicent Tosca van contribuir a difondre els treballs de Kepler, Galileu, Torricelli o Descartes, i a reformar la Universitat de València.

El pare Tosca

Tomàs Vicent Tosca i Mascó (fig. 2) va simultaniejar la seua carrera eclesiàstica amb la universitària. Va publicar una de les obres més influents, el *Compendio matemático* (fig. 3), de nou volums, i al mateix temps va dedicar especial atenció a les qüestions aplicades: va ajudar a millorar el port de fusta de València i va elaborar plans per a fer un port a Cullera i un canal navegable a l'Albufera i al riu Xúquer.

Mapa de la ciutat de València

El pare Tosca va elaborar un plànol de la ciutat de València (1704) (fig. 4), que es conserva a l'Arxiu Històric Municipal de la ciutat, i que li va fer rebre el sobrenom de “capellà de les ratletes” pels seus treballs duts a terme pels carrers de València per a dibuixar el mapa, en què reconeixem molt de la València actual. Al MuVIM, el Museu Valencià de la Il·lustració i de la Modernitat, podem gaudir d'una maqueta en relleu d'aquest mapa. Considerat durant molt de temps el mapa més antic de València, cal dir que el mapa de València d'Antonio Manceli, de 1608, el va antecedir un segle.

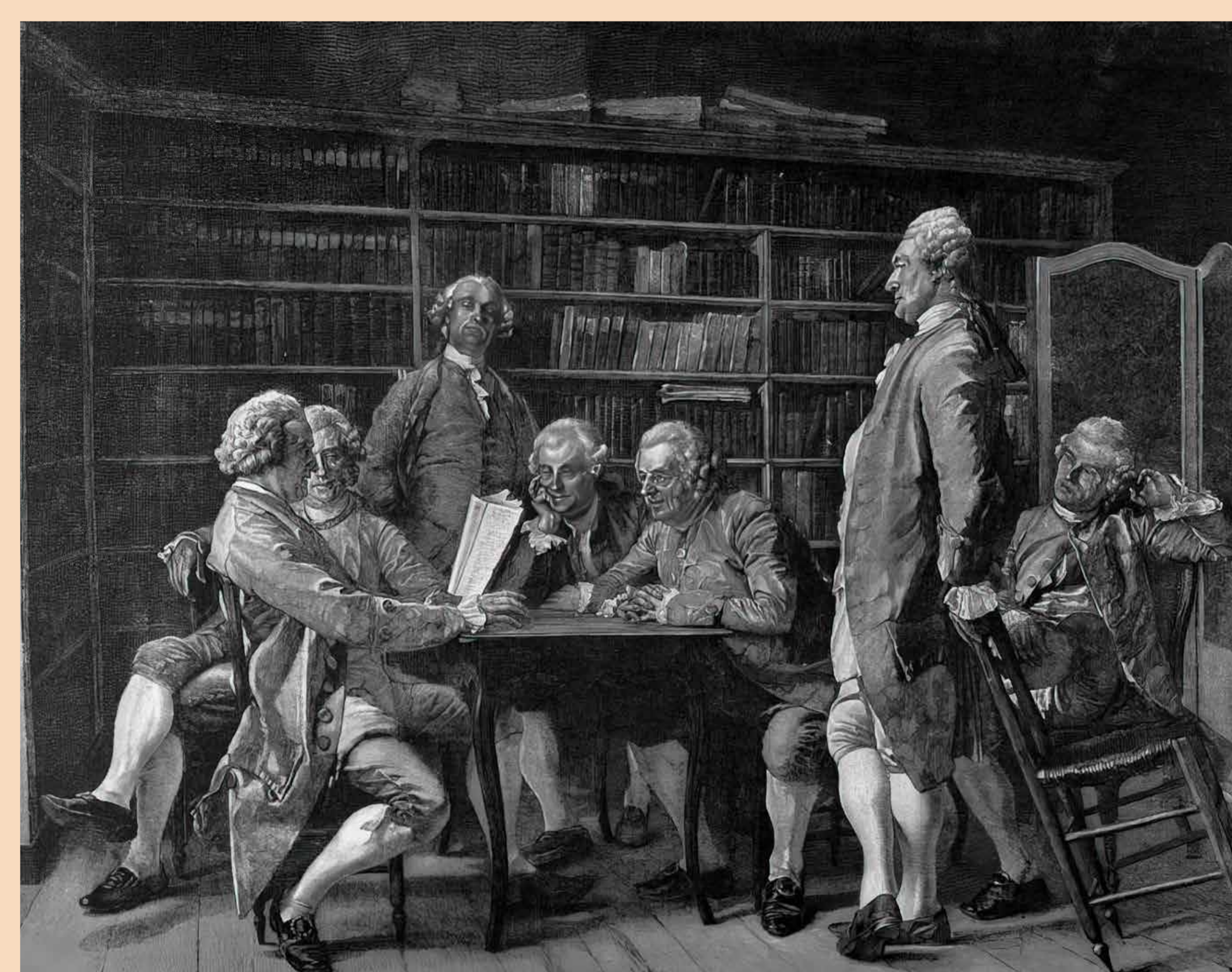

Fig.1. Lectura de Diderot, segons un gravat de Louis Monziès. Font: Wikipedia

Fig.2. Retrat del pare Tosca per José Maca, en 1792. Font: Acadèmia Col·leccions

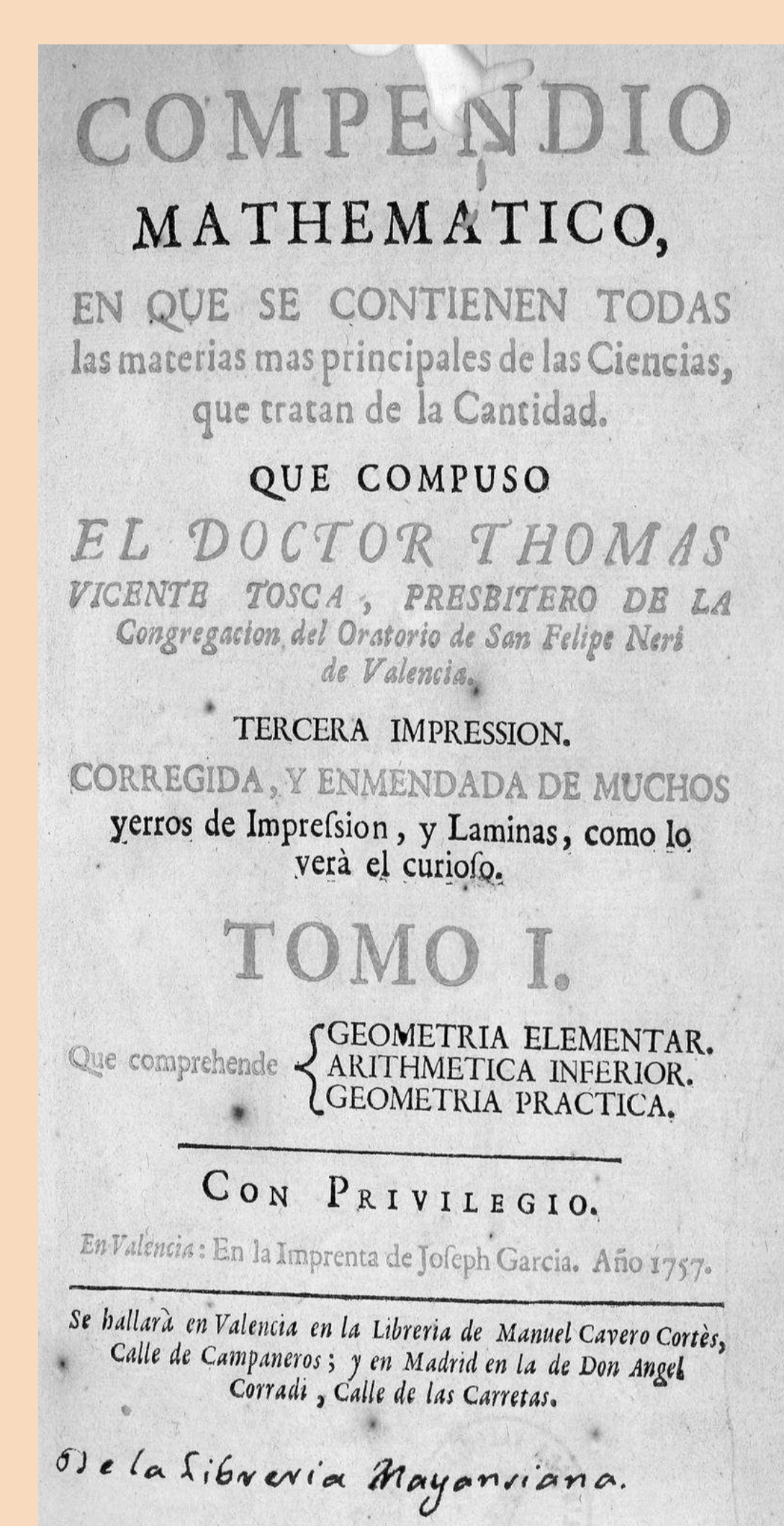

Fig.3. Portada del llibre de Tosca. Font: Biblioteca Valenciana Digital

Fig.4. Mapa de València de 1704 del pare Tosca. Font: Biblioteca Virtual del Patrimoni Bibliogràfic

Textos: Amelia Ortiz-Gil, Enric Marco i Fernando J. Ballesteros
Revisió científica: Victor Navarro Brotons i Vicent J. Martínez
Composició i disseny: Patricia Bolinches

